

Міністерство освіти і науки України
Київський національний торговельно-економічний університет
Харківський торговельно-економічний інститут КНТЕУ

Факультет економіки та управління
Кафедра економіки та безпеки бізнесу

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з науково-педагогічної роботи ХТЕІ КНТЕУ

А. В. Катаєв

« 28 » 12 2018 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Економіка праці та соціально-трудові відносини

(повна назва навчальної дисципліни)

для підготовки
студентів освітнього
ступеня

бакалавр

(бакалавр чи магістр)

року набору

2018

галузі знань

05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр і назва галузі знань)

спеціальності

051 Економіка

(шифр і найменування спеціальності)

спеціалізації

Економіка бізнесу

(найменування спеціалізації)

Харків, 2018 рік

Розробник

Зудова Ірина Юріївна

(прізвище, ім'я, по батькові повністю)

доцент кафедри економіки та безпеки бізнесу

(посада повністю)

кандидат економічних наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання повністю)

Програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри
економіки та безпеки бізнесу

(назва кафедри)

протокол № 5 від 07.12.2018 р.

Зав. кафедри

(підпис)

Т. Л. Мітєєва

(ініціали та прізвище)

Програму розглянуто та схвалено на засіданні методичної комісії факультету
економіки та управління

(назва факультету)

протокол № 6 від 18.12.2018 р.

Голова методичної комісії

(підпис)О. М. Гавриш

(ініціали та прізвище)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка праці та соціально-трудова відносини» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів спеціальності 051 Економіка галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки.

Метою викладання навчальної дисципліни є формування теоретичних і практичних знань щодо функціонування, розвитку та регулювання соціально-трудова відносин у суспільстві.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є соціально-трудова відносини на макро- і мікрорівні та закономірності їх розвитку.

Міждисциплінарні зв'язки вивчення навчальної дисципліни ґрунтуються на знаннях навчальних дисциплін: «Політична економія», «Макроекономіка», «Мікроекономіка», «Фінанси, гроші та кредит» та є основою для подальшого засвоєння професійних навчальних дисциплін, таких як: «Проектний аналіз», «Логістика», «Економіка торгівлі», «Моделювання фінансово-господарської діяльності підприємства».

2. ЗАПЛАНОВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами:

загальних компетентностей:

ЗК 1. Здатність до ініціативності, відповідальності та навичок безпечності відповідно до майбутнього профілю роботи, галузевих норм та правил, а також необхідного рівні індивідуального та колективного рівня безпеки у надзвичайних ситуаціях.

ЗК 2. Здатність до гнучкого мислення у широкому діапазоні можливих місць роботи та у повсякденному житті, здатність до аналізу та синтезу на основі логічних аргументів та перевірених фактів.

ЗК 3. Вміння виконувати економічні дослідження в групі під керівництвом лідера; здатність до врахування дисциплінарних вимог, планування та управління часом.

ЗК 4. Здатність до безперервного та актуального навчання, вивчення і узагальнення передового досвіду у сфері своєї професійної діяльності, генерування нових ідей.

ЗК 6. Здатність до ефективного спілкування (комунікування) та до представлення складної комплексної інформації у стислій формі усно та письмово, використовуючи інформаційно-комунікаційні технології та відповідну економічну термінологію;

фахових компетентностей:

ФК 1. Набуття детальних та всебічних знань економічних основ функціонування підприємства; глибоких теоретичних знань з питань економічного механізму, стратегії й тактики діяльності підприємства.

ФК 2. Набуття детальних та всебічних знань та практичних навичок оцінювання, діагностики та пошуку можливостей досягнення позитивних змін у розвитку суб'єктів господарювання чи інших економічних об'єктів та їх структурних підрозділів, пошуку варіантів найефективніших управлінських рішень, поєднання стратегії і тактики стійкого економічного розвитку, забезпечення інтеграції національних, корпоративних та особистих інтересів учасників економічних процесів.

ФК 3. Уміння виконувати організаційно-управлінську та інформаційно-аналітичну роботу в таких напрямках: формування економічної стратегії підприємства; удосконалення організаційної структури підприємства.

ФК 4. Здатність до обґрунтування економічної ефективності діяльності підприємств; формування та використання доходів підприємств.

ФК 5. Здатність до організації праці та ефективності використання робочих місць; використання інформаційних системи управління підприємством.

ФК 6. Здатність до знаходження та використання інформації з різних джерел (письмових, електронних, усних) згідно з задачею із достатнім рівнем обґрунтованості.

ФК 7. Здатність використовувати відповідну термінологію, опанування методичного інструментарію розробки та реалізації завдань управління господарсько-фінансовою діяльністю підприємства.

ФК 8. Набуття навичок оцінки соціально-економічної ефективності та наслідків управлінських рішень, що приймаються.

ФК 9. Володіння основами системного управління організаціями; набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища організації та прийняття адекватних управлінських рішень.

ФК 12. Володіння методами оцінювання результатів діяльності підприємства, мотивації до виконання поставлених завдань.

ФК 13. Уміння вести пошук, збирати, систематизувати й нагромаджувати потрібну для виконання посадових обов'язків нормативно-правову, соціально-економічну, науково-методичну, довідкову та іншу інформацію;

програмних результатів навчання:

ПРН 2. Володіння знаннями щодо соціально-економічного та політичного устрою суспільства та вміння їх застосовувати у діяльності.

ПРН 4. Володіння комунікативною культурою та культурою мислення.

ПРН 7. Володіння іноземною мовою.

ПРН 10. Знання та розуміння економічної теорії, правових норм, що регулюють підприємницьку діяльність.

ПРН 11. Здатність розв'язувати типові спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері економічної діяльності підприємства та у процесі навчання.

ПРН 12. Уміння виявляти резерви підвищення ефективності та обґрунтовувати рекомендації для розв'язання ситуативних завдань в сфері управління економічною діяльністю підприємства.

ПРН 13. Здатність інтерпретувати результати аналізу звітної інформації підприємства, даних вітчизняної та зарубіжної економічної статистики.

ПРН 14. Уміння розробляти плани, контролювати їх виконання, оцінювати ефективність діяльності підприємства.

ПРН 15. Уміння застосовувати інформаційні технології у професійній діяльності.

ПРН 16. Уміння обґрунтовувати рекомендації щодо розв'язання проблем функціонування і розвитку підприємства.

ПРН 17. Уміння обґрунтовувати розробляти бізнес-план, проводити аналіз ефективності бізнес-плану, застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни

Праця, як об'єкт вивчення дисципліни. Особливості праці, як об'єкта дослідження та вивчення. Відносини у соціально-трудовій сфері. Аспекти праці. Макроекономічні механізми регулювання праці.

Характер праці. Показники характеру праці. Суспільний поділ праці. Роль праці у визначенні виробничих відносин взаємодії людини і суспільства. Взаємодія працівників у процесі праці. Необхідність формування нової системи соціально-трудових відносин.

Предмет та завдання дисципліни. Природа соціально-трудових відносин. Зміст економіки праці як навчальної дисципліни.

Тема 2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства

Населення як суб'єкт економічних та інших суспільних процесів і явищ. Відтворення населення, його природний і механічний рух. Демографічна та соціальна мобільність населення. Структура і розміщення населення України. Поняття працездатності, працездатного населення.

Розподіл населення за традиційною методикою, за методикою Міжнародної організації праці. Економічно активне та економічно неактивне населення. Розподіл населення на зайнятих та безробітних згідно із законодавством України. Сутність відтворення населення. Види та режими відтворення населення.

Соціально-економічна характеристика трудових ресурсів. Роль і місце трудових ресурсів в економіці України. Стан і структура трудових ресурсів. Методи прогнозування, планування трудових ресурсів, розрахунок потреби в трудових ресурсах. Джерела поповнення трудових ресурсів. Професійно-кваліфікаційний аспект трудових ресурсів.

Співвідношення понять потенціал людини, трудовий потенціал, людський капітал, робоча сила. Значення трудового потенціалу. Компоненти трудового потенціалу та показники його формування. Характеристика трудового потенціалу за компонентами та рівнями: працівник, підприємство, суспільство.

Види розподілу та перерозподілу трудових ресурсів. Розміщення продуктивних сил як основа розподілу та перерозподілу трудових ресурсів. Суть, види і форми міграції населення. Внутрішні та міжнародні види міграційних процесів в Україні, їх соціально-економічне значення і наслідки. Показники використання трудових ресурсів. Регіональні особливості використання трудових ресурсів в Україні. Умови та чинники підвищення ефективності використання трудових ресурсів суспільства.

Тема 3. Соціально-трудові відносини як система

Характеристика соціально-трудових відносин. Визначення соціальні відносини. Необхідність включення терміну «соціально-трудові відносини» в систему понять і категорій економіки праці. Класифікація соціально-трудових відносин у сфері праці.

Структура соціально-трудових відносин. Класифікація соціально-трудових відносин по суб'єктах. Рівні взаємозв'язків між суб'єктами соціально-трудових відносин. Предмети та типи соціально-трудових відносин.

Соціально-трудові відносини у сфері праці. Визначення поняття «соціальна політика». Напрями розвитку соціальної політики в Україні. Об'єкти та суб'єкти соціальної політики.

Поняття та принципи побудови соціального захисту населення. Елементи соціального захисту населення України на етапі переходу до ринкової економіки. Складові механізми соціального захисту. Державні соціальні гарантії. Соціальний захист безробітних та слабо захищених верств населення. Перехід до соціального страхування населення в Україні. Зміни в пенсійному законодавстві України.

Тема 4. Соціальне партнерство

Визначення соціального партнерства. Мета та принципи соціального партнерства. Зміст соціального партнерства. Предмет соціального партнерства. Сфери та принципи соціального партнерства.

Характеристика суб'єктів соціального партнерства. Участь профспілок у регулюванні трудових відносин, сприянні зайнятості населення, забезпеченні соціального захисту працівників. Порядок ведення тристоронніх переговорів на національному рівні та укладання генеральної тарифної угоди. Учасники і порядок проведення тарифних переговорів на галузевому рівні. Досвід застосування принципів трипартизму в країнах з розвинутою ринковою економікою. Правові та організаційні проблеми становлення системи соціального партнерства в Україні.

Сутність колективного договору. Зміст колективного договору. Основні нормативні документи, які необхідно враховувати при укладанні колективного договору. Колективні переговори. Порядок укладання та підписання колективного договору.

Сутність трудового договору. Зміст трудового договору. Види трудового договору. Обов'язки та відповідальність суб'єктів трудового договору. Підстави припинення трудового договору. Документальне оформлення прийому на роботу. Порядок ведення трудових книжок.

Сутність трудового конфлікту. Типи трудового конфлікту за характером і ступенем прояву ознак: відкритий, закритий конфлікт. Причини трудових конфліктів: суб'єктивні, об'єктивні. Причини трудових конфліктів виходячи з типів суперечностей. Негативні наслідки та позитивні функції трудового конфлікту. Типи та форми розв'язання трудового конфлікту.

Тема 5. Ринок праці та його регулювання

Ринок праці як підсистема ринкової економіки, його взаємозалежність з ринками капіталів, товарів та послуг тощо. Поняття «ринок праці», «ринок робочої сили» та «ринок робочих місць». Сучасні умови виникнення та ефективного функціонування ринку праці. Елементи ринку праці. Сукупний та поточний ринок праці.

Розвиток ринку праці за законами попиту та пропозиції на робочу силу. Модель ринку праці, особливості її побудови. Характер розташування кривої пропозиції праці та кривої попиту на працю. Сутність ефекту заміщення та ефекту доходу. Функції сучасного ринку праці.

Сегментація ринку праці за різними ознаками. Подвійність ринку праці: первинний та вторинний ринок праці, їх характеристика. Основні аспекти гнучкості ринку праці.

Моделі ринку праці: японська, шведська, американська, їх характеристика. Ознаки сучасного ринку праці України.

Тема 6. Соціально-трудова відносина зайнятості

Зайнятість як економічна категорія. Соціальний характер зайнятості. Сутність та принципи зайнятості. Види зайнятості. Кількісні та якісні характеристики зайнятості. Форми зайнятості за ознаками: тривалість робочого часу, регулярність трудової діяльності, місце виконання. Розрахунок рівня зайнятості.

Безробіття як соціально-економічне явище. Сутність закону Оукена. Розрахунок фактичного та природного рівня безробіття. Сучасний стан рівня безробіття. Види та форми безробіття. Активна політика зайнятості та її заходи. Пасивна політика зайнятості та її заходи. Умови та тривалість виплат допомоги по безробіттю. Умови припинення та скорочення виплати допомоги по безробіттю.

Тема 7. Організація і нормування праці

Поняття, зміст і завдання організації праці. Основні напрями організації праці.

Сутність і значення процесів суспільного поділу і кооперування праці, їх взаємозв'язок і взаємозалежність. Поділ і кооперування праці на підприємстві, їх форми.

Організація та обслуговування робочих місць. Поняття робочого місця, робочої зони. Класифікація робочих місць. Особливості організації робочих місць робітників у різних типах виробництва. Умови праці. Фактори, що визначають умови праці на виробництві та їх значення для здоров'я і працездатності людей. Удосконалення умов праці. Державна система охорони праці в Україні. Суспільна й економічна ефективність заходів щодо вдосконалення організації праці.

Сутність, значення, об'єкти нормування праці. Регулювання міри праці засобами нормування праці та планування виробничих завдань. Робочий час, його склад і структура. Методи вивчення ефективності використання робочого часу: хронометраж, фотографія робочого часу, фотохронометраж.

Система нормативів і норм праці. Методи встановлення трудових процесів.

Тема 8. Продуктивність і ефективність праці

Поняття ефективності праці. Соціальне та економічне значення її підвищення. Основні показники ефективності праці: продуктивність і рентабельність праці.

Поняття і значення продуктивності праці, показники вимірювання продуктивності праці на підприємстві. Методи визначення продуктивності праці.

Фактори підвищення продуктивності праці. Резерви зростання продуктивності праці та їх класифікація. Взаємозв'язок факторів і резервів продуктивності праці. Методи виявлення і практичної реалізації резервів.

Сутність програм управління продуктивністю праці на підприємстві.

Тема 9. Політика доходів і оплата праці

Доходи населення і джерела їх формування. Види доходів, їх диференціація. Фактори впливу на величину формування доходів.

Державне регулювання доходів. Принципи та методи державного регулювання доходів. Прожитковий мінімум. Поняття рівня життя.

Соціально-економічна сутність заробітної плати. Функції заробітної плати і принципи її організації. Джерела формування заробітної плати. Номінальна і реальна заробітна плата, реальні доходи. Формування фондів споживання і нагромадження. Взаємозв'язок рівня заробітної плати з рівнем цін, продуктивністю, структурою виробництва, доходами і прибутками. Елементи організації заробітної плати.

Тарифна система оплати праці та її елементи. Форми і системи оплати праці. Економічне обґрунтування необхідності та ефективності стимулювання різноманітних категорій працівників.

Тема 10. Планування праці

Мета і завдання планування показників з праці. Інформаційне забезпечення планування трудових показників.

Планування трудомісткості продукції. План організаційно-технічних заходів – основа розрахунку планової трудомісткості.

Методи розрахунку чисельності робітників (на основі трудомісткості, виробничої програми, за робочими місцями, нормами обслуговування, нормативами чисельності). Планування чисельності керівників, професіоналів, фахівців, технічних службовців (за типовими нормативами, нормами підпорядкованості та нормами навантаження). Визначення додаткової потреби у працівниках.

Методика планування продуктивності праці за факторами її зростання. Планування підвищення продуктивності праці на основі зниження трудомісткості продукції та поліпшення використання робочого часу.

Планування фонду заробітної плати за нормативами. Планування середньої заробітної плати і співвідношення темпів її підвищення з темпами зростання продуктивності праці.

Тема 11. Аналіз, звітність, аудит у сфері праці

Мета і завдання аналізу використання трудових ресурсів на підприємстві.

Система трудових показників і взаємозв'язок їх елементів. Методи аналізу трудомісткості, чисельності працівників, продуктивності праці та витрат на робочу силу. Види витрат: на оплату праці; на соціальні виплати; на професійну підготовку та підвищення кваліфікації; на виплату пільг та компенсацій за несприятливі умови праці.

Інформаційне забезпечення аналізу трудових показників. Розуміння значення звітності з питань праці для регулювання соціально-трудових відносин на підприємстві. Державна статистична звітність підприємств з питань праці.

Поняття аудиту. Напрями, етапи, методи проведення аудиту. Ефективність аудиту.

Тема 12. Моніторинг соціально-трудової сфери як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудових відносин

Сутність моніторингу соціально-трудових відносин. Основні завдання, методична та інформаційна база моніторингу. Методи збирання інформації в дослідженні соціально-трудової сфери.

Основні напрями моніторингу: соціально-демографічні та міграційні процеси; зайнятість, ринок праці, безробіття; умови та охорона праці; доходи та рівень життя населення; соціально-психологічний клімат в трудових колективах.

Організація моніторингу соціально-трудової сфери в Україні. Об'єкти моніторингу. Соціологічні дослідження в сфері праці, їх види та етапи.

Тема 13. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин

Причини виникнення Міжнародної організації праці, її принципи, цілі та завдання. Структура Міжнародної організації праці. Діяльність Адміністративної ради та Міжнародного бюро праці. Методи роботи Міжнародної організації праці.

Розробка конвенцій та рекомендацій й контроль за їх застосуванням. Міжнародне технічне співробітництво. Основні сфери використання різних програм регулювання соціально-трудових відносин в міжнародній практиці.

Міжнародна трудова міграція. Причини виникнення міжнародної міграції. Позитивні та негативні сторони міжнародної трудової міграції для країни-експортера та країни-імпортера робочої сили.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Структура навчальної дисципліни за формами навчання

Тема дисципліни	Обсяг у годинах																								
	денна форма												заочна форма												
	повна						скорочена						повна						скорочена						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС	
Тема 1. Об’єкт, предмет і завдання дисципліни	12	2		2		8													14					14	
Тема 2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства	16	4		4		8													14					14	
Тема 3. Соціально-трудові відносини як система	12	2		2		8													14					14	
Тема 4. Соціальне партнерство	16	4		4		8													14					14	
Тема 5. Ринок праці та його регулювання	12	2		2		8													14					14	
Тема 6. Соціально-трудові відносини зайнятості	16	4		4		8													14					14	
Тема 7. Організація і нормування праці	16	4		4		8													14					14	
Тема 8. Продуктивність і ефективність праці	16	4		4		8													18	2		2		14	
Тема 9. Політика доходів і оплата праці	16	4		4		8													18	2		2		14	
Тема 10. Планування праці	16	4		4		8													18	2		2		14	
Тема 11. Аналіз, звітність, аудит у сфері праці	16	4		4		8													14					14	
Тема 12. Моніторинг соціально-трудової сфери як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудових відносин	8	2		2		4													7					7	

Тема дисципліни	Обсяг у годинах																							
	денна форма												заочна форма											
	повна						скорочена						повна						скорочена					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС		Л	СЗ	ПЗ	ЛЗ	СРС
Тема 13. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин	8	2		2		4													7					7
Курсова робота																								
Усього годин / кредитів ECTS	180/6	42		42		96													180/6	6		6		168

4.2. Обсяги та структура навчальної дисципліни за навчальними роками

Форма навчання	Вид навчальних занять	Навчальні роки							
		2017/2018		2018/2019		2019/2020		2020/2021	
		осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна	осінь	весна
Денна повна	Лекційні заняття							42	
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття							42	
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота								
	Самостійна робота студентів							96	
	Усього годин							180	
Денна скорочена	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна повна	Лекційні заняття								
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття								
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота								
	Самостійна робота студентів								
	Усього годин								
Заочна скорочена	Лекційні заняття				4	2			
	Семінарські заняття								
	Практичні заняття				2	4			
	Лабораторні заняття								
	Курсова робота								
	Самостійна робота студентів				84	84			
	Усього годин				90	90			

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ, СЕМІНАРСЬКИХ (ПРАКТИЧНИХ) І ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

Тема дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни	Об'єкт, предмет і завдання дисципліни	2			
Тема 2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства	Населення та трудові ресурси, їх характеристика	2			
	Трудовий потенціал: поняття, структура, показники	2			
Тема 3. Соціально-трудові відносини як система	Соціально-трудові відносини як система	2			
Тема 4. Соціальне партнерство	Сутність і структура колективного і трудового договору	2			
	Сутність і структура трудового конфлікту	2			
Тема 5. Ринок праці та його регулювання	Ринок праці та його регулювання	2			
Тема 6. Соціально-трудові відносини зайнятості	Сутність поняття зайнятості та безробіття. Види і форми зайнятості та безробіття	2			
	Механізм державного регулювання зайнятості населення	2			
Тема 7. Організація і нормування праці	Сутність, функції та елементи організації та нормування праці	2			
	Класифікація затрат робочого часу. Методи вивчення затрат робочого часу. Види норм затрат праці	2			
Тема 8. Продуктивність і ефективність праці	Продуктивність і рентабельність праці як основні показники її ефективності	2			
	Фактори та резерви підвищення продуктивності праці	2			2
Тема 9. Політика доходів і оплата праці	Тарифна система та форми і системи оплати праці	2			
	Структура доходу працівника підприємства. Державне і договірне регулювання оплати праці	2			2
Тема 10. Планування праці	Планування чисельності та оплати праці працівників	2			2

Тема дисципліни	Тема лекції	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
	Планування соціального розвитку трудових колективів	2			
Тема 11. Аналіз, звітність, аудит у сфері праці	Економічний аналіз у сфері праці	2			
	Звітність з питань праці та аудит у сфері праці	2			
Тема 12. Моніторинг соціально-трудової сфери як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудових відносин	Моніторинг соціально-трудової сфери як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудових відносин	2			
Тема 13. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин	Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудових відносин	2			
Усього		42			10

Лекційний матеріал доступний у системі дистанційного навчання інституту: <http://edu.htei.org.ua/course/view.php?id=271>.

5.2. Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

5.3. Теми практичних занять

Тема дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
Тема 1. Об'єкт, предмет і завдання дисципліни	Об'єкт, предмет і завдання дисципліни	2			
Тема 2. Трудові ресурси і трудовий потенціал суспільства	Населення та трудові ресурси, їх характеристика	2			
	Трудовий потенціал: поняття, структура, показники	2			
Тема 3. Соціально-трудові відносини як система	Соціально-трудові відносини як система	2			
Тема 4. Соціальне партнерство	Сутність і структура колективного і трудового договору	2			
	Сутність і структура трудового конфлікту	2			
Тема 5. Ринок праці та його регулювання	Ринок праці та його регулювання	2			
Тема 6. Соціально-	Сутність поняття зайнятості	2			

Тема дисципліни	Тема практичного заняття	Обсяг у годинах			
		денна форма		заочна форма	
		повна	скорочена	повна	скорочена
трудові відносини зайнятості	та безробіття. Види і форми зайнятості та безробіття				
	Механізм державного регулювання зайнятості населення	2			
Тема 7. Організація і нормування праці	Сутність, функції та елементи організації та нормування праці	2			
	Класифікація затрат робочого часу. Методи вивчення затрат робочого часу. Види норм затрат праці	2			
Тема 8. Продуктивність і ефективність праці	Продуктивність і рентабельність праці як основні показники її ефективності	2			
	Фактори та резерви підвищення продуктивності праці	2			2
Тема 9. Політика доходів і оплата праці	Тарифна система та форми і системи оплати праці	2			
	Структура доходу працівника підприємства. Державне і договірне регулювання оплати праці	2			2
Тема 10. Планування праці	Планування чисельності та оплати праці працівників	2			2
	Планування соціального розвитку трудових колективів	2			
Тема 11. Аналіз, звітність, аудит у сфері праці	Економічний аналіз у сфері праці	2			
	Звітність з питань праці та аудит у сфері праці	2			
Тема 12. Моніторинг соціально-трудої сфери як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудоих відносин	Моніторинг соціально-трудої сфери як інструмент регулювання й удосконалення соціально-трудоих відносин	2			
Тема 13. Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудоих відносин	Міжнародна організація праці та її вплив на розвиток соціально-трудоих відносин	2			
Усього		42			10

Завдання до практичних занять наведено у системі дистанційного навчання інституту: <http://edu.htei.org.ua/course/view.php?id=271>.

5.4. Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Основні форми самостійної роботи студентів:

1. Робота з інформаційними джерелами: опрацювання навчальних видань, періодичної та наукової літератури; вивчення нормативно-законодавчої та правової бази; опрацювання Інтернет-ресурсів за певною проблематикою навчальної дисципліни.
2. Опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу.
3. Самостійне розв'язання практичних завдань.
4. Самостійне виконання тестових завдань.
5. Виконання науково-дослідної роботи.
6. Підготовка доповідей на наукові семінари, засідання наукових гуртків.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Завдання до самостійної роботи наведено у системі дистанційного навчання інституту: <http://edu.htei.org.ua/course/view.php?id=271>.

Організація самостійної роботи студентів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про самостійну роботу студентів Харківського торговельно-економічного-інституту КНТЕУ;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

7. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ, ПЕРЕДБАЧЕНІ НАВЧАЛЬНИМ ПЛАНОМ

Не передбачено навчальним планом.

8. СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ

8.1. Схема нарахування балів для студентів денної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 34)														Підсумковий контроль	Сума
	усього	у тому числі за темами														
		Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Тема 11	Тема 12	Тема 13		
2020/2021	60	4	4	4	4	4	4	6	6	6	6	4	4	4	40	100

8.2. Схема нарахування балів для студентів заочної форми навчання

Навчальні роки	Поточний контроль (максимум 60 балів, мінімум 34)					Підсумковий контроль	Сума
	усього	у тому числі за видами активності					
		вид 1	вид 2	вид 3	вид 4		
2018/2019	60	5	5	10	10		100
2019/2020		5	5	10	10	40	

Види активності студента з навчальної дисципліни протягом семестру:

1. Відвідування аудиторних занять.
2. Опрацювання теоретичних основ лекційного матеріалу.
3. Самостійне виконання тестових завдань.
4. Самостійне розв'язання практичних завдань.

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Для визначення рівня засвоювання студентами навчального матеріалу використовуються такі форми та методи оцінювання:

Поточний контроль:

- для студентів денної форми навчання: тестування у системі дистанційного навчання інституту; опитування (усне, письмове); письмові контрольні роботи;
- для студентів заочної форми навчання: тестування в системі дистанційного навчання інституту.

Умовою допуску до підсумкового контролю є виконання програми навчальної дисципліни і отримання оцінки за виконання завдань поточного контролю не менше 34 балів.

Підсумковий контроль:

- для студентів денної форми навчання: письмовий екзамen;
- для студентів заочної форми навчання: письмовий екзамen.

Організація та проведення контрольних заходів регламентується наступними нормативними документами:

- Положенням про оцінювання результатів навчання студентів;
- Положенням про організацію освітнього процесу у Харківському торговельно-економічному інституті КНТЕУ.

10. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА (ОСНОВНА, ДОПОМІЖНА)

10.1. Основна література

1. Андрейцева І. А. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навчально-методичний посібник / І. А. Андрейцева. – Кам'янець-Подільський : Сисин Я. І., 2015. – 232 с.
2. Економіка праці й соціально-трудові відносини : навчальний посібник / за ред. І. Б. Скворцова. – Львів : Львівська політехніка, 2016. – 268 с.
3. Єсінова Н. І. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навчально-методичний посібник / Н. І. Єсінова. – Харків : ХДУХТ, 2017. – 189 с.
4. Комарницький І. М. Економіка праці та соціально-трудові відносини : підручник / І. М. Комарницький, Г. О. Комарницька. – Хмельницький : ФОП Цюпак А. А., 2016. – 424 с.

10.2. Допоміжна література:

5. Багрова І. В. Економіка праці і соціально-трудові відносини : навчальний посібник / І. В. Багрова, Н. І. Редіна, О. О. Гетьман, Т. С. Яровенко. – Дніпропетровськ, 2014. – 581 с.
6. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навчальний посібник / Л. Л. Кустова, І. Ю. Кучумова, Л. А. Нападовська, І. В. Шостак. – Київ : КНТЕУ, 2012. – 328 с.
7. Калина А. В. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навчальний посібник / А. В. Калина. – Київ : Персонал, 2014. – 498 с.
8. Шкільов О. В. Економіка праці і соціально-трудові відносини : підручник / О. В. Шкільов, О. Д. Балан, В. А. Ткачук, Є. О. Ланченко, І. П. Гаврилюк. – Київ : Компрінт, 2015. – 749 с.

11. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

9. Демографічна та соціальна статистика [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України : офіційний веб-сайт. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>. – Станом на 02.12.2018. – Назва з екрана.
10. Звіт про результати аналізу нормативно-правового забезпечення Кабінетом Міністрів України виконання Закону України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» [Електронний ресурс] // Рахункова палата України : офіційний сайт. – Режим доступу: http://www.ac-rada.gov.ua/doccatalog/document/16754887/Zvit_3-5_2018.pdf?subportal=main. – Станом на 02.12.2018. – Назва з екрана.

11. Проект Постанови про Основні напрями бюджетної політики на 2018–2020 роки [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=62047. – Станом на 02.12.2018. – Назва з екрана.